

Α. ΛΙΔΩΡΙΚΗ: Η "ΜΕΓΑΛΗ ΣΤΙΓΜΗ,"

«Η μεγάλη στιγμή» τοῦ κ. Ἄλ. Λιδωρίκη ἦταν ἓνα ξανάσασμα καὶ μιὰ δροσιστικὴ πνοὴ στὴ φετεινὴ καλοκαιριάτικη ξεραίλα. Θ' ἀγνοήσουμε ἔμεις πὼς ὁ συγγραφέας τῆς εἶναι ἓνας νέος εἰκοσιεφτά, εἰκοσιοχτὼ ἢ εἰκοσιεννιά χρονῶ. Καὶ ὅταν τὸ ἀγνοήσουμε αὐτό, πολλὰ ἀπὸ τὰ «ἀλλὰ» τῆς σοβαρόφαντης κριτικῆς ξεπέφτουν. Οὔτε θὰ ψάξουμε νὰ βροῦμε τίς κοινωνιολογικὲς καὶ φιλοσοφικὲς ἀντιλήψεις τοῦ συγγραφέα, γὰρ νὰ τίς ἐλέγξουμε καὶ νὰ δοῦμε ἂν εἶναι σωστές. **Τὸ δραματικὸ τοῦ παιχνίδι** ἦταν γιομᾶτο δράση καὶ ἀλήθεια, πὸ εἶναι τὰ μεγαλύτερα προτερήματα ἑνὸς θεατρικοῦ ἔργου. Ἡ ποίηση δὲν τοῦ ἔλειπε. Εἶχε σκηνικὴ οἰκονομία. Ἄς ἦταν ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος δι-άλογος δυὸ προσώπων. Ἰσια-ἴσια 'κεῖ εἶναι ὁ ἄθλος τοῦ κ. Α. Ἡ ἔμπνευση καὶ ἡ

ζωντάνια ἐκάλυψαν τὴν τεχνικὴ ἀτέλεια. Ἐκζήτηση πονθενά. Τὸ ὄλο ἐκύλαε γοργὰ καὶ ἄνετα, χωρὶς σὲ καμμιά στιγμή νὰ προδώσει τὴ νιότη τοῦ συγγραφέα. Μάλιστα ἔδειχνε μιὰν ὠριμότητα ἀναπάντεχη.

Ἡ ζωὴ μας εἶναι γεμάτη Μεγάλες στιγμές. Τὶς στιγμὲς πὸ ἀποφασίζουμε νὰ πάρουμε ἓνα δρόμο μπροστά μας, ἀπὸ τοὺς δυὸ ἢ τρεῖς πὸ μᾶς ξανοίγουνται. Πέρνοντας τὸν ἓνα ἀπ' αὐτοὺς ὁ συγγραφέας, θᾶκανε ἓνα δράμα. Ὁ κ. Λιδωρίκης πῆρε καὶ τοὺς τρεῖς καὶ μᾶς τοὺς ἄπλωσε σὲ τρεῖς (ἰδιαίτερα τὴν πρώτη καὶ τὴν τελευταία) καλογραμμένες πράξεις.

Ἄν ἀπ' αὐτὸ λείπει τὸ βᾶρος μιανῆς πλατειᾶς καὶ σίγουρης δημιουργίας, δὲ λείπει ὅμως ἡ δραματικὴ ἐναλλαγή, ἡ γοργάδα καὶ ἡ χάρη, πὸ μ' ἔκαναν παραπάνου νὰ ὀνομάσω τὸ ἔργο τοῦ κ. Α. **δραματικὸ παιχνίδι.** Καὶ δὲν πιστεύω νὰ ἐλαττώνει καθόλου τὴν ἀξία τῆς ἐργασίας τοῦ αὐτοῦ. Ἡ ἰδέα νὰ μᾶς δείξει ἓνα πρόσωπο γνωστὸ μας (τὸν ἥρωά του) κάνοντας καὶ τοὺς τρεῖς δρόμους, πὸ μιὰ στιγμή τοῦ ξανοίχτηκαν μπροστά του, ἦταν ἐξαιρετικὰ σκηνικὴ. Καὶ θὰ φαινόταν ἡ ἀξία τῆς καλλίτερα, ἂν ὁ κ. Μουσοῦρης δὲν ἀφίνονταν στὸ ταλέντο του μόνο, παρὰ μὲ κρίση κι' ἐμβάθυνση στὸ ρόλο του, μᾶς ἔδινε τὸ Λαμπρίδη ἀλλοιώτικο σὲ κάθε πράξη. Γιατὶ εἶναι ἀναμφισβήτητο, πὼς ἡ ζωὴ μᾶς πλάθει καὶ πὼς ἓνας ἄνθρωπος, τραπεζίτης στὸ Παρίσι, θᾶν' ἀλλοιώτικος ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, νοικοκύρη στὴν Ἀθήνα καὶ τὸ Βόλο. Κι' εἶναι παρὰξενό πὼς ὁ κ. Α., πὸ θὰ παρακολούθησε χωρὶς ἄλλο τίς πρόβες, δὲν ἔδωσε προσοχὴ σ' αὐτὴ τὴν παρανόηση

κι' ἄφησε μαζὺ μὲ τὸν κ. Μουσοῦρη, ἀνεκμετάλλευτο ἓνα τόσο θεατρικὸ στοιχεῖο.

Ὁ ρεαλισμὸς τοῦ κ. Μουσοῦρη στὴν τρίτη πράξη, μὲ τὰ χασμουρητά, τὰ τεντώματα, τὰ νυστάγματα καὶ τὰ ὑποφαγωμένα λόγια, τὶς πυτζάμες, τὶς ξάπλες καὶ τὰ ρέστα, καταστρέφουν κάθε ἔννοια τέχνης καὶ ἓναν ἠθοποιό, ὅπως

ὁ κ. Μουσοῦρης, ποὺ ἔχει τόσα προσόντα καὶ πολὺ τάλαντο, τὸν κάνουν ἀνυπόφορο. Εἶναι καιρὸς—τί διάβολο—να μπεῖ καὶ λίγο σκέψη στὴ δουλειά μας. Τέχνη δίχως σκέψη, εἶναι κορμὶ δίχως κόκκαλα. Μὰ καὶ ἄλλες λεπτομέρειες τῆς ἐρμηνεύσας ἠθελαν κάπως περισσότερη προσοχή. Ἄν ὁ κ. Μουσοῦρης στὴ β' πράξη δὲ φαινόταν καθόλου ὁ ἄνθρωπος ποὺ ρύθμιζε τὸ Παρισινὸ χρηματιστήριον, ἢ δνὶς Λαντᾶ μὲ τὴν ἀταραξία τῆς κάθε ἄλλο παρὰ ν' ἀνησυχεῖ ἔδειχνε γιὰ τὸν ἄντρα τῆς—καὶ τὸν ἑαυτὸ τῆς ἀκόμα—ποὺ τὴν ἄλλη μέρα θὰ βρίσκονταν στοὺς δρόμους. Σ' αὐτὴ τῇ νέα βλέπω ρουτίνα, ποὺ δὲ συμβιβάζεται μὲ τὸ λίγο καιρὸ ποὺ ἔχει στὴ σκηνή. Χάρη στὰ φυσικά τῆς χαρίσματα, ἔπρεπε νὰ τὸ προσέξει αὐτό. Ὁ κ. Ἄ. Βλαχόπουλος στὸ μικρὸ του μέρος θ'ἔπρεπε νὰ μὴ γίνετα ὑπερβολικὸς. Ἀλλὰ καὶ ὁ κ. Ροῦσσο, ποὺ ἔκανε τὴ φωνὴ τοῦ συγγραφέα, δὲν ἔπρεπε νομίζω νὰ τὸ πάρει τόσο βαρειά τὸ πρᾶγμα (λάθος ποὺ τῶκανε κι' ὁ συγγραφέας). Στὸ ρόλο αὐτὸ θὰ χροιαζόταν ἓνας χαριτωμένος ντιζέρ, ποὺ μὲ τὸ τσιγάρο στὴν ἄκρη τοῦ στόματος καὶ μὲ φινέτσα, θ'ἄδενε τὰ τρία μέρη τοῦ ἔργου. Τί κέρδος γιὰ ὅλη τὴν παράσταση ἂν ἔπαιζε τὸ μέρος αὐτὸ ὁ Μυράτ. Στὸ ρόλο αὐτὸ ποὺ ἐρμήνευε αὐτός, στάθηκεν ὅπως πάντα καλά.

Γιὰ τὴν κ. Ἀλίκη ἢ τραγικὲς σκηνὲς εἶναι ἓνας σκόπελος. Αὐτὴ τῇ φορὰ τὸν προσπέρασε χωρὶς πολλὴ ζημία. Κι' ἔδωσε σ' ὅλες τὶς ἄλλες σκηνὲς τοῦ ρόλου τῆς πολλὴ ζωή.

Ὅσο γιὰ τὴ Δδα Λαλαούνη, ποὺ τὸ λεπτὸ κι' ἐσωτερικὸ τῆς παίξιμο στὸν «Κατὰ φαντασίαν ἀσθενῆ» τὸν περασμένο χειμῶνα δὲν κατανοήθηκεν ἀρ-

κετά, δὲν ἔχω νὰ πῶ παρὰ πὼς μὲ τὴ συμμετοχὴ τῆς ὀθίασος καὶ γενικὰ τὸ Ἑλληνικὸ θέατρο ἀποχτάει ἓνα σημαντικὸ πνευματικὸν ἐργάτη, ποὺ ἢ ἐσωτερικότητα καὶ ὁ σεβασμὸς του πρὸς τὴν τέχνη, τὸν ἑαυτὸ του καὶ τὸ κοινόν, πρέπει νὰ γίνουν παράδειγμα σ' ὅλους—μ' ἐξαιρέσεις ποὺ μετριοῦνται στὰ μισὰ δάχτυλα τοῦ ἐνὸς χειροῦ—τοὺς ἐργάτες

τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου. Καὶ ἰδιαίτερα στοὺς νέους.

Ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ βγῆκε στὴ σκηνή, νοιώθαμε πὼς παίζει θέατρο. Πὼς κάνει τέχνη καὶ πὼς δὲ λέει μόνο λόγια, μ' εὐκολία ριγμένα σ' ἓνα ὀποιοδήποτε πρόχειρο καλοῦπι.